Zeeuwse Natuur Ambitie.

Stel je eens voor…

Stel je eens voor: hoe ziet de natuur in Zeeland er over tien jaar uit? Wij zien rond zoemende grashommels en schorzijdebijen, zingende nachtegalen en kwetterende ringmussen. We zien boomkikkers, steenuilen, rondrennende patrijzen en de nachtelijke toeren van laatvliegers. Bontbekplevieren en visdiefjes broeden in groten getale en tureluurs stappen rond in de weilanden. We zien wuivend zeegerst, bloeiende bitterling en florerend groot zeegras. Dit toekomstbeeld is niet alleen heel mooi, maar ook heel belangrijk voor Zeeland. Én het is haalbaar. Daar moeten we samen – inwoners, bedrijven, boeren, natuurorganisaties en politici – aan werken. Want een rijke, robuuste natuur maakt mensen gelukkiger en gezonder en de economie veerkrachtiger.

Beter zorgen voor de natuur

De biodiversiteit – de hoeveelheid soorten planten en dieren en hoe ze in balans zijn met hun omgeving – is de laatste decennia flink afgenomen in Zeeland. Dat is zorgelijk: de natuur levert ons immers grondstoffen, voedsel, ontspanning en veiligheid – denk aan duinen en dijken die het zeewater tegenhouden of het groen in de stad dat ons beschermt tegen de steeds hogere temperaturen. Als we niet beter voor de natuur gaan zorgen, kunnen we er steeds minder goed van profiteren.

Natuurgebieden

Zeeuwse natuur vind je niet alleen in de duinen, onder water of op slikken en schorren, maar ook op het platteland en in dorpen en steden. Natuur is overal en voor elk van deze gebieden zijn er mogelijkheden om de natuur te versterken.

Graslanden

In typisch Zeeuwse graslanden als bloemdijken, vochtige hooilanden en zilte graslanden leven een aantal unieke plant- en diersoorten. Voor deze soorten in grasland moet de stikstof in de lucht drastisch omlaag, moeten we gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw verder terugdringen én moeten we beter anticiperen op droogte met beter waterbeheer.

Duinen

Duinlandschappen staan onder constante invloed van wind en getijden. Die dynamiek is van levensbelang voor de plant- en diersoorten in de duinen, maar is verstoord: doordat er te veel stikstof uit de lucht neerdaalt in de duinen, verdwijnen bepaalde planten en bomen en komen daar grassen voor in de plaats. Duinen worden daardoor soortenarm. Daarnaast moeten we verdroging in de duinvalleien en duinbossen aanpakken.

Bossen

Bossen in Zeeland zijn vaak klein en versnipperd over het landschap. Grotere bossen en verbinding tussen bossen zijn nodig om de biodiversiteit te versterken. Grotere bossen passen niet overal in Zeeland, maar bijvoorbeeld wel direct achter de duinen of op de overgang naar de zandgronden in Zeeuws-Vlaanderen. Bestaande bossen kunnen

worden versterkt door er meer te variëren in leeftijd en soorten en exoten (plantsoorten die nietinheems zijn in Nederland en andere planten verdringen) te bestrijden.

Waterrijke natuur

Waterrijke natuur op de eilanden – bijvoorbeeld kreken en andere zoetwatergebieden – moeten meer met elkaar in verbinding staan om het leven daar beter bestand te maken tegen droge periodes. De uitdaging is om efficiënter om te gaan met zoetwater. Dat kan op meerdere manieren; een deel van de oplossing is om hogere grondwaterstanden in te voeren en grondwaterbuffers aan te leggen om regenwater op te vangen en vast te houden. De waterkwaliteit kan verder worden verbeterd door het gebruik van mest in de landbouw terug te dringen.

Het landelijk gebied

Het platteland bestaat grotendeels uit landbouwgebieden. Om de biodiversiteit daar te vergroten en de natuur te versterken, is het belangrijk dat agrariërs overstappen op 'natuurinclusieve landbouw', waarbij het boerenbedrijf werkt binnen de draagkracht van de bodem en de aanwezige natuurlijke hulpbronnen. Zo verbouwt de boer zijn eigenveevoer, rijdt hij alle mest op het eigen land uit en
gebruikt hij natuurlijke methoden voor bestuiving en plaagbestrijding. Natuurinclusieve landbouw betekent dat boeren een financieel rendabel bedrijf
runnen én tegelijkertijd de natuur verrijken. Daarnaast kunnen agrariërs bedreigde plant- en diersoorten helpen beschermen tegen uitsterven. Dat kan met 'agrarisch natuurbeheer': maatregelen op en rond het boerenbedrijf die de natuur helpen.
Voorbeelden zijn: later in het voorjaar maaien en daarmee nesten van weidevogels sparen en hetaanleggen van poelen voor amfibieën. Wij vinden dat boeren hier subsidie voor moeten krijgen. Ook in de openbare ruimte op het platteland zijn er mogelijkheden om de natuur te versterken. Zo kunnen dijken en bermen een bron van biodiversiteit vormen als ze begroeid zouden zijn met verschillende soorten grassen en bloeiende kruiden. Ook kunnen er meer bomen en bosjes verrijzen in het open polderlandschap. Samen met sloten, houtwallen en Zeeuwse hagen vormen zulke 'groene eilandjes' een netwerk van natuur waarlangs dieren zich kunnen verplaatsen.

De deltawateren

Voor een gezonde en rijke delta is de getijdendynamiek essentieel. Het getij verplaatst zand en klei waardoor zandplaten, slikken en schorren worden opgebouwd. Die zijn belangrijk voor de waterveiligheid, zeker gezien de stijgende zeespiegel, maar ook alsbroed- en voedselgebied voor vogels. Nu is de
getijdenbeweging in de Zeeuwse zeearmen (op deWesterschelde na) door onder meer de Deltawerken niet meer aanwezig of niet krachtig genoeg en zijn er al veel zandplaten verdwenen. Wij vinden dat dit proces moet worden omgekeerd, Dat kan bijvoorbeeld door de openingen van de zeearmen naar de zee te vergroten, door de
deltawateren meer met elkaar te verbinden en door zand op te spuiten om zandplaten te herstellen.

Stad en dorp

Natuur in de bebouwde omgeving hoeft niet te concurreren met plannen voor woningbouw, bedrijventerreinen of wegen, maar kan daar heel goed mee samengaan. Sterker nog: groen maakt een stad of dorp aantrekkelijker en beschermt tegen de gevolgen van klimaatverandering. Voldoende groen en water op de juiste plekken in de stad verbinden de stadsnatuur met natuurgebieden daarbuiten tot één groot netwerk Om de natuur en biodiversiteit in de bebouwde omgeving te versterken, is het belangrijk dat gemeentes plant- en diersoorten actief beschermen en vooruithelpen. Daarnaast moeten ze 'natuurinclusief bouwen', waarbij natuurversterking een vast onderdeel is van ontwikkelplannen. Bijvoorbeeld: leg bij een bedrijventerrein een groen park aan dat andere stukken natuur met elkaar verbindt zodat dieren uit de omgeving zich veilig kunnen verplaatsen. Zorg voor groene daken op bedrijven. Ook is het van belang dat gemeentes de stadsnatuur insectvriendelijk maken door bijvoorbeeld anders te maaien. En tenslotte moeten gemeentes hun inwoners – volwassenen én kinderen – beter informeren over en betrekken, zullen zij zich ervoor willen inzette bij de natuur in hun omgeving. Alleen als mensen een band voelen met de natuur zullen zij er zich voor in willen zetten..

Van achtertuin tot schoolplein en van bos tot deltawater: de Zeeuwse natuur is in de hele provincie te beleven. Het is een bron van ontspanning, inspiratie en activiteit voor de Zeeuw en een magneet voor toeristen uit binnen- en buitenland. De Zeeuwse natuur voelt goed: de vrijheid, de zeelucht, de dynamiek en de ruimte.

En al dat Zeeuwse groen is gezond! Het is goed voor de ontwikkeling van kinderen, verhoogt geluk en vermindert stress. Steeds meer onderzoeken onderstrepen die positieve effecten. Contact tussen mens en natuur moet vanzelfsprekend zijn, zodat we een band opbouwen met de natuur. Thuis, in de buurt, op school, bij het werk en in de natuurgebieden.

Natuurinclusieve samenleving

De Zeeuwse natuurorganisaties pleiten in hun Zeeuwse Natuurambitie 2030 voor een 'natuurinclusieve samenleving'. Dat betekent dat we de aarde niet uitputten en vervuilen, maar koesteren door toekomstbestendig te handelen. Alleen zo kunnen de huidige én toekomstige inwoners en bezoekers van Zeeland blijven genieten van al het moois en goeds dat de Zeeuwse natuur te bieden heeft.